Erdoğan hledá nové nepřátele

- CZ24 News | 2. září 2020

TURECKO: Turecko-řecké napětí v Egejském a Středozemním moři jen posiluje staletý turecký sen o opětovném připojení některých řeckých ostrovů k Turecku. Nekompromisně pro-erdoganský deník *Yeni Safak*, dokonce vážně navrhuje, aby jich turecká armáda bez rozpaků zabrala hned 16.

“Řeči o válkách a obsazení řeckých ostrovů jsou… taktika, kterou používá režim tureckého prezidenta Recepa Tayyipa Erdoğana k odvrácení pozornosti tureckého obyvatelstva od žalostné ekonomické situace v zemi.” — Řecký server *Greek City Times*.

Tváří v tvář churavějící turecké ekonomice potřebuje Erdoğan vytvořit epický narativ vojenské převahy proti skutečným i vymyšleným zahraničním nepřátelům, který by mu pomohl znovu získat sympatie rostoucího počtu nespokojených voličů. A to je zlá zpráva pro celý region.

Zdá se, že prezident Recep Tayyip Erdoğan, turecký islámský autokrat, zneklidněný prudkým poklesem své popularity způsobeným hrozící hospodářskou krizí, se snaží vyvolat válečné konflikty se skutečnými i imaginárními nepřáteli.

Volební výsledky i průzkumy ukazují, že Turci mají tendenci se spojit a podporovat svého vůdce v době krize nebo konfrontace se zahraničními nepřáteli. Podle turecké agentury *Metropoll* dosáhla Erdoğanova popularita vrcholu v prosinci 2013, kdy jeho politiku schvalovalo 71,1 % dotázaných. Tehdy se Erdoganovi podařilo vykreslit obvinění z korupce proti sobě a své rodině jako “pokus o stání převrat”. V parlamentních volbách v roce 2015 však Erdoğanův volební výsledek klesl na 37,5 % a jeho Strana spravedlnosti a rozvoje ztratila poprvé od svého nástupu k moci v roce 2002 parlamentní většinu.

Podpora Erdogana opět prudce vzrostla na 67,6 % po neúspěšném puči proti jeho vládě v červenci 2016. Na vrcholu koronavirové krize byla jeho podpora na úrovni 55,8 %. Agentura *Metropoll* uvedla, že v současné době schvaluje prezidentovu politiku 50,6 % dotázaných voličů. Erdogan je proto přesvědčen, že nutně potřebuje vyvolat nějaké nové napětí s minulými i současnými nepřáteli Turecka.

Erdoğan odsoudil nedávnou historickou smlouvu o normalizaci vztahů mezi Izraelem a Spojenými arabskými emiráty (SAE) a oznámil, že “protože Turecko podporuje Palestinu” tak zvažuje stažení tureckého velvyslance ze SAE. “Dal jsem pokyn svému ministru zahraničí… Můžeme pozastavit diplomatické vztahy [se SAE] nebo můžeme z Abu Dhabi stáhnout našeho velvyslance,” dodal.

Pokud to Erdogan učiní, bude Turecko jedinou zemí v regionu, která nebude mít žádné diplomatické vztahy s Arménií a Kyprem, a žádné vztahy na úrovni velvyslanců se Sýrií, Izraelem, Egyptem a SAE. Turecko však nemá o moc lepší vztahy ani se zeměmi, se kterými má normální diplomatické vazby.

Na konci července 2020 ještě před uzavřením smlouvy mezi Izraelem a SAE turecký ministr obrany Hulusi Akar televizi *Al-Džazíra* řekl, že Turecko učiní ve správný čas a na správném místě Abu Dhabi – hlavní a největší z emirátů – odpovědným za “škodlivé činy spáchané v Libyi a Sýrii”. SAE jsou “funkčním státem, který slouží skrytým politickým a vojenským cílům a je na dálku ovládán z pozadí.”

Turecko má zjevně hluboký odpor vůči jakékoliv dohodě, která by pomohla stabilizovat jeden z nejlabilnějších regionů světa. 3. srpna 2020 odsoudilo turecké ministerstvo zahraničí ropnou dohodu

uzavřenou mezi americkou společností a syrskými Kurdy o rozvoji ropných polí v severovýchodní Sýrii. Ankara pohrozila vojenskou odvetou, pokud by byly její ozbrojené síly napadeny v severozápadní Sýrii, kde Turecko ovládá pár miniaturních území.

Existují ovšem také "žhavější" spory. 10. srpna 2020 obnovilo Turecko průzkum nalezišť ropy a zemního plynu ve Středozemním moři – pouze několik dní poté, co turecká vláda oznámila, že průzkumné vrty odloží a bude se snažit spory o námořní hranici se svým tradičním egejským soupeřem Řeckem vyřešit diplomatickou cestou.

Francouzský prezident Emmanuel Macron vyzval mezinárodní společenství, aby na Turecko uvalilo sankce a obvinil tureckou vládu z porušování mezinárodního práva ohledně Řecka a Kypru. Tváří v tvář rostoucí turecké výbojnosti Macron také nařídil francouzskému námořnictvu, aby Řecku ve východním Středomoří poskytlo vojenskou pomoc. Kromě toho Francie podepsala obrannou dohodu s Kyprem. Dvouletá dohoda o obranné spolupráci mezi Kyprem a Francií vstoupila v platnost 1. srpna 2020 a týká se hlavně energetiky, řešení krizí, boje proti terorismu a námořní bezpečnosti.

Zatímco se krize prohlubovala, svolal řecký premiér Kyriakos Mitsotakis svou radu národní bezpečnosti. Vydané oficiální prohlášení připomínalo předvečer války: "Jsme v plné politické a operační připravenosti," řekl ministr zahraničí George Gerapetritis v rozhovoru ve státní televizní stanici *ERT*. "Většina řecké flotily je připravena k nasazení tam, kde to bude nutné."

Turecko čelí ve Středomoří skutečně impozantním námořním silám, protože do této beztak již napjaté situace je třeba ještě zahrnout kyperské, izraelské a egyptské námořnictvo. Při jednom nebezpečném incidentu 14. srpna 2020 do sebe ve východním Středomoří narazila dvě válečná plavidla – fregata řeckého námořnictva *Limnos* a turecká fregata *TCG Kemalreis*.

Turecko-řecké napětí v Egejském a Středozemním moři jen posiluje staletý turecký sen o opětovném připojení některých řeckých ostrovů k Turecku. Nekompromisně pro-erdoganský deník *Yeni Safak*, dokonce vážně navrhuje, aby jich turecká armáda bez rozpaků zabrala hned 16.

Řecký server *Greek City Times* poznamenal*:*

"Řeči o válkách a obsazení řeckých ostrovů jsou… taktika, kterou používá režim tureckého prezidenta Recepa Tayyipa Erdoğana k odvrácení pozornosti tureckého obyvatelstva od žalostné ekonomické situace v zemi."

Erdoğanova strategie získat voliče tím, že vyvolá regionální konflikty, se neomezuje jen na námořní dobrodružství. V reakci na náhlé vzplanutí přestřelek na hranici mezi Ázerbájdžánem a Arménií (12. července 2020) zahájilo Turecko se svým tradičním spojencem Ázerbájdžánem dvoutýdenní manévry ozbrojených sil, kterých se zúčastnily letecké i pozemní jednotky obou států.

Na jihovýchod od Turecka zase Irák obvinil Ankaru ze srpnového útoku dronu, který zabil dva vysoce postavené irácké důstojníky. K incidentu došlo krátce před plánovanou návštěvou tureckého ministra obrany Hulusi Akara v Bagdádu. Rozzuřená irácká vláda oznámila, že turecký ministr již není v Iráku vítán.

Tváří v tvář churavějící turecké ekonomice potřebuje Erdoğan vytvořit epický narativ vojenské převahy proti skutečným i vymyšleným zahraničním nepřátelům, který by mu pomohl znovu získat sympatie rostoucího počtu nespokojených voličů. A to je zlá zpráva pro celý region.

Burak Bekdil je jeden z předních tureckých novinářů, nedávno vyhozený po 29 letech z předních tureckých novin za to, že psal o dění v Turecku. Je spolupracovníkem Middle East Forum.